

ETNOGRAFIA POLSKA

XXV

Zeszyt 2

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XXV

Zeszyt 2

WROCŁAW • WARSZAWA • KRAKÓW • GDAŃSK • ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1981

REDAKTOR: WITOLD DYNOWSKI
SEKRETARZ REDAKCJI: KRYSZYNA MAŁKOWSKA
OPRACOWANIE TOMU: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

CZŁONKOWIE RADY REDAKCYJNEJ: JÓZEF BURSZTA, MARIA BIERNACKA
(PRZEWODNICZĄCA), MARIA FRANKOWSKA, JADWIGA KLIMASZEWSKA,
ANNA KUTRZEBA-POJNAROWA, WANDA PAPROCKA,
ZOFIA SZYFELBEJN-SOKOLEWICZOWA

Adres Redakcji: 00-140 WARSZAWA, ul. Świerczewskiego 105

Okladkę projektował Edward Kostka

Redaktor Zyta Kwiecińska

Redaktor techniczny Danuta Kołomańska

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo. Wrocław 1981

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1981.
Nakład: 700 egz. Objętość: ark. wyd. 15, ark. druk. 13,75, ark.
A₁ - 18. Papier druk. sat. kl. IV, 70 g, 70 × 100. Oddano do skła-
dania 10 XII 1980. Podpisano do druku 1 VI 1981. Druk ukończono
w czerwcu 1981. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 2550/80. S-9.
Cena zł 55.—

SPIS TREŚCI

Jan Bujak, Teresa Dobrowolska — Działalność naukowa i osiągnięcia prof. dr. Mieczysława Gładysza	11
--	----

KULTURA LUDOWA KARPAT I BAŁKANÓW

Mieczysław Gładysz — Jubileuszowa Konferencja Międzynarodowej Komisji do Badań Kultury Ludowej w Karpatach i na Bałkanach (1959-1979)	27
Józef Burszta — Otwarcie obrad	31
Václav Frolec — Dwadzieścia lat działalności Międzynarodowej Komisji do Badań Kultury Ludowej w Karpatach i na Bałkanach (MKKKB) . .	35
Streszczenie w j. niemieckim	44
Mieczysław Gładysz — Christo Tomov Vakarelski (1896-1979)	47
Anastas Primowski — Z działalności Bułgarskiej Sekcji MKKKB . . .	53
Streszczenie w j. rosyjskim	54
Ján Botík — Bilans dwudziestoletniej działalności Czechosłowackiej Sekcji MKKKB	55
Streszczenie w j. niemieckim	60
László Földes — Praca Węgierskiej Sekcji MKKKB	61
Streszczenie w j. rosyjskim	62
Julian Władimirowicz Bromley, Natasza Nikołajewna Gracjanskaja — Podstawowe kierunki badań karpatoznawczych w ZSRR	63
Streszczenie w j. rosyjskim	68
Mieczysław Gładysz — Z działalności Polskiej Komisji do Badań Kultury Ludowej w Karpatach	71
Streszczenie w j. rosyjskim	77
Franciszek Midura — Ochrona zabytków kultury ludowej w Karpatach Polskich (z działalności Podkomisji Muzealnej Polskiej Komisji MKKKB)	79
Streszczenie w j. rosyjskim	82
Bronisława Kopczyńska-Jaworska — Dyskusyjne problemy syntezy badań nad pasterstwem wysokogórskim	85
Václav Frolec — Architektura ludowa w Karpatach i przyległej części Bałkanów (problematyka syntezy)	97
Boris N. Putiłow — Prospekt pracy kolektywu międzynarodowego: Pieśni zbójnickie i hajduckie na słowiańskich obszarach terytorium karpacko-bałkańskiego z końca XVI aż do początku XIX wieku	103
Viera Gašparikova — Ramowy projekt syntezy folkloru o tematyce zbójnickiej w Karpatach i na przyległych obszarach Bałkanów . . .	109
Teresa Komorowska — Stan badań nad polskim folklorem zbójnickim. Spostrzeżenia i propozycje	113
Streszczenie w j. rosyjskim	120

Bagra Georgiewa — Osobliwości staropłanińskiej chaty bułgarskiej . . .	123
Streszczenie w j. rosyjskim	132
Alena Plessingerová, Josef Vařeka — Zasięg karpackich elementów budownictwa mieszkalnego na terytorium Moraw Zachodnich i Czech . . .	133
Streszczenie w j. rosyjskim	141
Janusz Bohdanowicz — Budownictwo ludowe Karpat w świetle wy- ników prac PAE	143
Streszczenie w j. rosyjskim	157
Maria Gładyszowa — Uwarunkowania budownictwa ludowego w wy- branych regionach Karpat Polskich	159
Streszczenie w j. rosyjskim	171
Teresa Dobrowolska — Wpływ osadnictwa przysiółkowego na kształ- towanie się więzi społecznej	173
Streszczenie w j. rosyjskim	186
Anastas Primowski — Wysokogórska hodowla owiec w Bułgarii . . .	189
Streszczenie w j. rosyjskim	201
Wasil Marinow — O niektórych obyczajach, magii i pieśniach wędrow- nych pasterzy Karakaczan w Bułgarii	203
Streszczenie w j. rosyjskim	214
Danuta Tylkowa — Tradycyjne budownictwo ludowe w Beskidzie Są- deckim (komunikat)	215
Streszczenie w j. rosyjskim	220

СОДЕРЖАНИЕ

Ян Буяк, Тереса Добровольска — Научная деятельность и достижения проф. доктора Мечислава Гладыша	11
--	----

НАРОДНАЯ КУЛЬТУРА В КАРПАТАХ И НА БАЛКАНАХ

Мечислав Гладыш — Юбилейная конференция Международной Комиссии по Изучению Народной Культуры в Карпатах и на Балканах (1959 — 1979)	27
Юзеф Буршта — Открытие совещаний	31
Вацлав Фролец — Двадцать лет деятельности Международной Комиссии по Изучению Народной Культуры в Карпатах и на Балканах (МКККБ)	35
Резюме на немецком языке	44
Мечислав Гладыш — Христо Томов Вакарельски (1896 — 1979)	47
Анастас Примовски — Из деятельности болгарской секции МКККБ	53
Резюме на русском языке	54
Ян Ботик — Итоги двадцатилетней деятельности чехословацкой секции МКККБ	55
Резюме на немецком языке	60
Лашло Фёлдеш — Работа Венгерской Секции МКККБ	61
Резюме на русском языке	62
Юлия Владимирович Бромлей, Наташа Николаевна Грацианская — Карпатоведческие исследования в СССР за последнее десятилетие	63
Резюме на русском языке	68
Мечислав Гладыш — Деятельность Польской Комиссии по изучению народной культуры в Карпатах	71
Резюме на русском языке	77
Францешек Мидура — Охрана памятников народной культуры в Польских Карпатах (из деятельности Музейной Подкомиссии Польской Комиссии МКККБ)	79
Резюме на русском языке	82
Бронислава Копчиньска - Яворска — Спорные проблемы синтеза исследований по высокогорному скотоводству	85
Вацлав Фролец — Народная архитектура в Карпатах и в смежной части Балкан (проблематика синтеза)	97
Борис Н. Путилов — Проспект работы международного коллектива: Разбойнические и гайдуцкие песни на славянских землях карпатско-балканской территории с конца XVI и до начала XIX в.	103
Вера Гашпарикова — Предварительный проект синтеза фольклора с разбойнической тематикой в Карпатах и на смежных территориях Балкан	109
Тереса Коморовска — Состояние исследований по польскому фольклору разбойников. Замечания и предложения	113
Резюме на русском языке	120

Багра Георгиева — Особенности старопланинской болгарской избы	123
Резюме на русском языке	132
Алена Плессингерова, Иосеф Важека — Пределы карпатских элементов жилого строительства на территории Моравии и Чехии	133
Резюме на русском языке	141
Януш Богданович — Народное зодчество Карпат в свете итогов работ ПАЕ	143
Резюме на русском языке	157
Мария Гладышова — Обусловленность народного зодчества в избранных районах польских Карпат	159
Резюме на русском языке	171
Тереса Добровольска — Влияние хуторских поселений на образование социальной связи	173
Резюме на русском языке	186
Анастас Примовски — Высокогорное овцеводство в Болгарии	189
Резюме на русском языке	201
Василь Маринов — Некоторые обычаи, магия и народные песни высокогорных скотоводов-кочевников каракачан в Болгарии	203
Резюме на русском языке	214
Данута Тылькова — Традиционное народное зодчество в Сондецком Бескиде (соо- бщение)	215
Резюме на русском языке	220

CONTENTS

Jan Bujak, Teresa Dobrowolska — Scientific Research and achievements of Prof. Dr. Mieczysław Gładysz	11
--	----

THE FOLK CULTURE IN THE CARPATHIAN AND BALKAN REGIONS

Mieczysław Gładysz — Jubilee Conference of the International Commission for the Research on Folk Culture in the Carpathian Region and in the Balkans (1959-1979)	27
Józef Burszta — Opening of discussions	31
Václav Frolec — Twenty Years of Activities of the International Commission for the Research on Folk Culture in the Carpathian Region and the Balkan Region (MKKKB)	35
Summary in German	44
Mieczysław Gładysz — Christo Tomov Vakarelski (1896-1979)	47
Anastas Primowski — Activities of the Bulgarian MKKKB Section	53
Summary in Russian	54
Ján Botík — Results of the Czechoslovak MKKKB Section's activities for twenty years	55
Summary in German	60
László Földes — Work of the Hungarian MKKKB Section	61
Summary in Russian	62
Julian Vladimirovich Bromlej, Natalia Nikolaevna Gracjanskaja — Basic Trends in the Research on the Carpathians in the USSR	63
Summary in Russian	68
Mieczysław Gładysz — Activities of the Polish Commission for the Research on Folk Culture in the Carpathians	71
Summary in Russian	77
Franciszek Midura — Protection of Folk Culture Relics in the Polish Carpathian Region (activities of Museum Sub-commission of the Polish MKKKB Section)	79
Summary in Russian	82
Bronisława Kopczyńska-Jaworska — Problems for Discussion on the Synthesis of the Research on highland shepherding	85
Václav Frolec — Folk Architecture in the Carpathian Mountains and in the Adjoining Part of the Balkans (problems for synthesis)	97
Boris N. Putilov — Collection of the Works of the International workshop: Highland Robbers and Hayduk Songs in the Slavonic Carpathian and Balkan Areas from the end of XVI Century to the beginning of XIX Century	103

Viera Gašparíková — Framework project of a Synthesis on Robbers Folklore in the Carpathian Mountains and Adjoining Balkan Territories	109
Teresa Komorowska — Research on Polish Highland Robbers Folklore. Remarks and Proposals	113
Summary in Russian	120
Bagra Georgieva — Peculiarities of an Ancient Bulgarian Hut from Old Planina	123
Summary in Russian	132
Alena Plessingerová, Josef Vařeka — Area Ranges of some Elements of Carpathian Housing Construction in the Western Moravia and Czechoslovakia	133
Summary in Russian	141
Janusz Bohdanowicz — Folk House Construction in the Carpathian Mountains in the light of the Polish Ethnographica Atlas	143
Summary in Russian	157
Maria Gładyszowa — Conditions of development of Folk House Building in the Selected Regions of the Polish Carpathian Mountains	159
Summary in Russian	171
Teresa Dobrowolska — Influence of Hamlet-type settlement on the for- mation of social links	173
Summary in Russian	186
Anastas Primovski — High Mountain Sheep Breeding in Bulgaria	189
Summary in Russian	201
Vasil Marinov — Some Customs, Magic and Songs of Nomadic Karakac- kan Shepherds in Bulgaria	203
Summary in Russian	214
Danuta Tylkowa — Traditional Folk House Construction in the Sądecki Beskids (communique)	215
Summary in Russian	220